

Inbreng bij Commissiedebat Gezond en veilig werken (24 juni)

Aedes, VEH en LTO Nederland pleiten voor meer risico gestuurd, innovatief asbestbeleid en een fundamenteel herontwerp van het asbeststelsel.

De Tweede Kamer heeft in november 2020 de motie Smals c.s. (25883-398) aangenomen. Concreet verzoekt die motie “door te pakken en de uitgangspunten van het rapport van Frissen serieus te nemen bij de aanpak en daarmee als overheid de publieke sturing en handhaving op het asbestdossier te versterken, en de Kamer te informeren over de stand van zaken in het eerste kwartaal van 2021”. De Kamerbrief waarin demissionair minister van SZW Koolmees reageert op deze motie ([25834-177](#)) staat aanstaande donderdag 24 juni op de agenda van het commissiedebat Gezond en Veilig Werken.

Als gezamenlijke opdrachtgevende partijen zijn we blij dat de minister van SZW inziet dat het huidige asbeststelsel verbeterd moet worden. We betreuren echter dat de minister niet de nodige stappen zet om de doorgeschoten zelfregulering en marktwerking in het huidige asbeststelsel fundamenteel aan te pakken.

Fundamentele herziening asbeststelsel

Prof.dr. P.H.A. (Paul) Frissen van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur heeft in zijn wetenschappelijke rapport [‘Het asbeststelsel. Gevangen door Belangen?’](#) geconcludeerd dat in het huidige stelsel van zelfregulering en marktwerking, publieke waarden onvoldoende geborgd zijn en een fundamenteel herontwerp noodzakelijk is.

Aedes, LTO Nederland en VEH onderschrijven deze conclusie. Wij zijn van mening dat de uitgangspunten en conclusies van het rapport van Frissen onvoldoende serieus genomen zijn door het ministerie van SZW. Daarom pleiten we voor een stelselherziening langs drie principes die vanuit het NSOB-rapport onderbouwd worden:

1. Normstelling moet onafhankelijk tot stand komen; met daarbij géén rol voor commerciële belanghebbende partijen.
2. Beleg de normstelling en het toezicht bij een écht onafhankelijke en gezaghebbende (nog op te richten) autoriteit. Dit is nu niet het geval.
3. Zet in op proportionele risicobeoordeling. Dit is nu niet goed en niet integraal geregeld.

De kleine stappen vooruit die de demissionaire minister van SZW nu aangekondigd heeft in de [wijzigingsvoorstellen van de Arbo-regelgeving](#) nemen de fundamentele gebreken in de governance van het huidige stelsel niet weg. We achten de kans klein dat het aanpassen van dit stelsel zal leiden tot gewenste uitkomsten. Aanpassingen dreigen terecht te komen in dezelfde houdgreep, die lastig te veranderen is. De ingezette weg van aanpassing en verbetering zal vanwege een voortgaande belangenstrijd suboptimale uitkomsten brengen. Daarom is een fundamenteel herontwerp van het stelsel geboden, op zo’n manier dat publieke waarden weer geborgd worden.

Risico gestuurd en innovatief asbestbeleid

Aedes, LTO Nederland en VEH pleiten voor een risico gestuurde innovatieve aanpak waar maatwerk mogelijk is voor de sanering van asbestdaken en andere asbesthoudende toepassingen. De nieuwe Kamer en het nieuwe kabinet moeten daarom vooruitlopend op de fundamentele herziening nu al inzetten op:

- *Risicogerichte aanpak.* Volledig en onafhankelijk vervolgonderzoek (door bijv. TNO) is nodig om te kunnen bepalen of asbesttoepassingen in de laagrisico klasse (risicoklasse 1) gesaneerd kunnen worden. Als wetenschappelijk onderzoek aantoonbaar is dat het veilig is, moet er afschaling plaatsvinden. Bij veel kleine onderhoudswerkzaamheden, zoals reparaties aan tegelwerk en het boren van gaten in tegelwanden zijn nu, door de asbestwet- en regelgeving, onevenredig hoge kosten gemoeid. Dit levert het gevaar op dat particulieren dit op eigen houtje doen met als gevolg dat de risico's juist worden vergroot. Bij asbestdaken kan in de praktijk al gestart worden met risico-inventarisatie, waarmee bepaald wordt welke daken verweerd zijn en waar nog niets aan de hand is, bijvoorbeeld aan de hand van het stoplichtmodel van VEH.
- *Innovatie.* Het zijn op dit moment nog steeds enkel marktpartijen en opdrachtgevers die innovatie, in de vorm van blootstellingsmetingen, moeten aanjagen. Daarom zou het Validatie- en Innovatiepunt Asbest (VIP) een proactieve rol moeten hebben. Innovaties zoals de schuimmethode moeten met hoge prioriteit worden onderzocht op bruikbaarheid en veiligheid, aangezien ze de omvang van de saneringsproblematiek sterk kunnen reduceren. Daarbij zouden resultaten uit VIP-trajecten ook benut moeten worden voor soortgelijke asbesthoudende toepassingen. Bijvoorbeeld beglazingskitten, deze mogen in laag risicoklasse 1 worden gesaneerd, terwijl montage kitten, die qua eigenschappen en saneringsmethode(n) identiek zijn in hoog risicoklasse 2 moeten worden gesaneerd.
- *Financiële ondersteuning.* Eigenaren van woningen/gebouwen moeten aanspraak kunnen maken op praktische steun evenals serieuze en bestendige financiële ondersteuning bij de sanering van asbestdaken. Daarbij zou bij gedwongen verwijdering geen sprake moeten zijn van Btw-heffing, gezien de overheid jarenlang het gebruik van asbesthoudende materialen gestimuleerd en toegestaan heeft.

Tot slot

Aedes, LTO Nederland en VEH zijn van mening dat met voorrang gewerkt moet worden aan een meer proportioneel asbestbeleid dat gekenmerkt wordt door een risicogerichte aanpak, ruimte voor innovatie en wetenschappelijke, onafhankelijke normstelling. Om dat te bereiken is het allereerst van belang dat de nu voorliggende maatregelen ter verbetering van het bestaande asbeststelsel op zo kort mogelijke termijn in de Tweede Kamer besproken en aangescherpt worden. Wij werken hier graag samen met betrokken partijen aan mee en zijn altijd bereid om dit schrijven mondeling toe te lichten.